

Izhaja vsaki dan
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 mrv (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšeriatni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilce političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša:

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Telefonno-hranilni račun št. 841.652.

TELEFON števil. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Poziv

na

JAVNI SHOD

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 15. t. m.

v prostorih

„Narodnega doma“ pri sv. Ivanu

z dnevnim redom:

„Napiši na novi železniški progi na tržaškem ozemlju“.

Na shodu bo sodelovalo tudi polit. dr. „Edinosti“.

Začetek ob 10¹/₂ uri popoldne.

Iz Dalmacije.

Vprašanje o italijanskem mandatu za Dalmacijo je bilo kakor naročeno od zgoraj, da bi prineslo v deželo zmešnjavo v času, ko je reševanje družnih problemov zahtevalo jednodušnosti in soglasja vseh rodoljubov iz vseh strank.

Kakor je že znano, je parlamentarni odsek za volilno reformo odločno odklonil italijanske zahteve. In res priznavajo tudi treznejši italijanaši sami v naši pokrajini, da v parlamentu ni mesta za poslanca di 15.000 parlanti l'italiano. Vaš „Piccolo“ dvomi na iskrenosti statistik, ki so jih sestavile ponarodjene občine, pak se sklicuje na tiste blažene čase, ko je signoria paševala v teh krajih. Da, tedaj je bilo res mnogo več uradnih italijanašev, nego jih je danes. Ali — tempora mutantur! In to opaža tudi vaš židovčič, ki je v strašnih skrbeh za „čisti italijanski karakter“ Trsta in Istre. Ampak tu ne gre za število, za kulturo in gospodarski položaj italijanašev nasproti Hrvatom in Srbom. Tako napadajo Italijani tudi sedaj, ko so jih nade prevarile, v svojem besnilu na zadarskih ulicah vsakogar, ki si dovoljuje na potu govoriti hrvatski.

Zadnji streljaji italijanašev ob smrtni uri ne delajo skrbni naši javnosti radi njih samih, ker o bodočnosti dežele bodo odločali jedino in izključno Hrvatje in Srbi; ali mi obžalujemo, da se ni našel način, da bi se ohranila sloga za oni veliki dan, ki se bliža, ko bi imela zagrmeti vsa Dalmacija: mi hočemo ujedinitenje s Hrvatsko!

Večina je tega menenja, da se radi tega ni mogel žrtvovati en mandat za italijanaše. Ali našla se je neka stranka v hrvatskih vrstah, ki se je odločneje angažirala za italijanski mandat, nego-li italijanaši sami. Tem pesniškim politikom na čelu stoji dr. Smodlaka, ki bi hotel biti realist. On tolmači politiko realnosti preveč humanitarno, ponavljamo: pesniški; zato prehaja v svoji polemiški kampanji (v „Slobodi“) iz

ekstrema v ekstrem. Radi sloge z italijanaši ruši dr. Smodlaka (prav nerazsodno) — slogo Hrvatov. In po zaslugi sangviničnega temperamenta njegovega imajo danes Dalmatinci staro srečo, da se na veliko borbo, ki jih čaka, pripravljajo s čitanjem — grdihi osebnih polemik v vseh novinah pokrajine. To klanje po časopisih dalo je povoda „Hrv. Dnevniku“ v Serajevu za trditev, daje mlada hrvatska inteligencija v Hrvatski prešla v italijanski tabor, ko se v hrvatskem ne da izvojevati ujedinitenje. Tu imamo zopet en dokaz več, kako pretirana resnost meji na komičnost.

Vsakako pa stoji, da se hrvatski poslanci na Dunaju niso vsikdar vedli tako, kakor je zahteval duh nove, protidunajske politike Hrvatov, pak je tudi samo vodstvo „Hrvatske stranke“ obsodilo njihovo vedenje. Ali radi tega ni še opravičeno pisarenje opozicije, ki zastruplja, a ne zdravi, ruši in ne zida! Sicer je poznana reformatorska politika dra. Smodlake, ki bi mogel zastaviti svoj talent veliko boljše za hrvatsko stvar, nego ga zastavlja sedaj... v očigled volitvam!!

Med tem, ko se naši Dalmatinci tako bratski med seboj — pripravajo, je v tej blagotvorni klimi začela kaliti tista nova biljka, ki so jo poredneži proglasili za „avstrijsko stranko“.

V osmem gimnazijalnem razredu sem bil vprašan profesorja zgodovine, na kaj da se opira moč Avstrije? Profesor mi je odgovoril: „Avstrija je srednjevečna utrdba — temeljsojeje topovi in bajonet, a zidovi in glavni stebri — birokracija, ki je materijalno odvisna od fevdalnega gospoda utrdbe... absolutizma!“

Dalmacija ima dosti topov in visokih birokratov in ti bi imeli biti roditelji nove „avstrijske stranke“. Najmarljivejši so visokopoloženi cerkveni dostojanstveniki, da se to dete rodi v pravi veri!...

Ali jaz verujem in vera rešuje. Tudi v Dalmacijo je pogledalo dvajseto stoletje. Narod se je prebudil in ne veruje več v evangelje, ki se mu propoveduje z mečem. Tudi naši so vsi podlegli raznim vplivom iz kurije in namestništva, a ko so videli, kako so izigrani, tedaj so zaklicali mirno: Volja božja! Ali danes, ko je prosveta storila svoje, je tudi Dalmacija nehala biti dežela eksperimentov.

Nas ne zavede na stranske poti niti borba za glagoljico, niti ne obečana nam „Velika Hrvatska“ v „Veliki Avstriji“. Čeprav nas vroči temperament še vedno goni v medsebojne borbe, nas usodepolni čas vendar najde zbrane na braniku, da se borimo za se in svoje.

veličanstvo, kakor bi se smehljajal slon, kadar bi se na njem zavojil roj mušic. Res so prišli narodi in proglasili nad teboj svoje gospodstvo, ali oni so šli in ti si videlo njih pogin in njihovo smrt!

Tam v daljavi se blišči, svetli in zari, kakor bi ob mejah tvojega kraljestva vstajala prešerna in ošabna vladarica. To je Ankona, ali Slovani smo jo uvrstili med možko rodovje in jo nazivljamo Jakin. Visoko nad mestom se vzdiguje katedrala in kjer so nekoč v prekrasnem templju častili boginjo Venus, tam obhajajo sedaj spomin sv. Ciriaka. Bila je gosta noč, ko smo zaustavili na velikanskem ankonškem kolodvoru. Neizrečeno lepo mesto ima to mesto in prisodil bi mu podobnost z Gibraltarjem. Leži med visokim predgorjem in ob vzhodu se mu smehlja morje. Polno vrvenja in šumenja je na tem kolodvoru, kakor je udomačeno le na največjih svetovnih kolodvorih. Vlak je stal 20 minut. Bila je temna noč in do loretske postaje je še 18 km vožnje. Ah s tem odstavcem se je začel križev pot našega potovanja. Gospod Salerni, imetnik hotela „Pellegrino“, ki je imel preskrbeti za

Volilna reforma.

Takovo je — njihovo pravicoljubje!

„Neue Freie Presse“ je pisala te dni: „Kar se dostaje konkretnih zahtev Italijanov“, priznavajo vsi nemški poslanci opravičenost istih. Italijani so imeli doslej 19 mandator, a po Hohenlohevem načrtu bi jih imeli samo 18. Doslej so imeli Italijani v Gorici in Istri večino mandator in vsled tega pravico do zastopstva v delegaciji. Sedaj pa naj bi bili v obeh pokrajinah potisnjeni v manjšino ter bi morali prepustiti Slovincem dva delegacijska mandata. Zato zahtevajo za Gorico in Istro po še en mandat; eden teh naj bi dopolnil njihovo število na 19, drugega bi prepustilo mesto tržaško in občinski zastop tržaški se je že izrekel pripravljenim odreči se jednemu mandatu Istri na korist. Da so te zahteve stvarno utemeljene — temu ne more oporekati nikdo. Samo sebi je umevno, da naj Italijani v novi in povečani zbornici ohranijo vsaj sedanje število mandator. Istotako samo ob sebi umevna in skromna je želja, da bi v Gorici in Istri, kjer so imeli doslej večino mandator, bili odslej vsaj izjednačeni Slovincem. Po italijanskem projektu bi v obeh rečenih pokrajinah Italijani in Slovenci volili vsaki po 3 poslance. A ravno zato, ker so te želje tako naravne in pravične, dovede pot mirnega in nevlivnega pogajanja poprej do uresničenja istih, nego pa taktika, ki jo je ubral poslanec Bartoli.“

Tako je pisala „Neue Freie Presse“ v torek dne 10. julija, ko je bil Bartoli notri v svoji obstrukciji ob udarjanju s pestjo ob mizo in med razmetanjem stolic.

Čim smo prečitali ta prijateljska namigavanja židovsko-nemškega lista našim Italijanom, smo imeli takoj občutek, da se nekaj plete in da se stvari zasujejo neugodno za nas, ker nam niso neznane tiste vezi, ki jih ima ta list z nemškim taborom in — vlado, nas je takoj obvladala slutnja, da bodo nemške stranke in baron Beck pritiskali na druge stranke Italijanom na korist. Tako je bilo tudi res. In danes že si moramo biti na jasnem, da je, kar se tiče števila in porazdeljenja mandator na Trst, Istro in Gorico, bitka za nas izgubljena. Odslej je za nas najbolj pereče vprašanje: razdelitev volilnih okrajev vsled sprememb v številu mandator. Pripravljeni moramo biti z isto gotovostjo, kakor pričakujemo za soboto nedelje, da bodo tudi v tem pogledu Italijani in njihovi prijatelji poskušali vse možne mahinacije, da bi vrhu krivice, ki so jim jo že storili, oškodovali primorske Slovence v tem pogledu. — Slovenskih in hrvatskih poslancev čakajo torej hudi boji, ki bodo zahtevali od njih veliko mero bistrosti in železne energije. Z zobmi in nohti se morajo vpreti vsem mahinacijam, da se ob vprašanju

nas v Lorettu stanovanja in hrano, nam je poslal na ankonski kolodvor posebnega sla, ki je imel naše vodstvo obvestiti o pripravih za naša stanovanja. G. Salerni je preskrbel za nas stanovanja po vsem Lorettu, po gostilnah in privatnih stanovanjih, ker to je pač na dlani, da v gnezdu, kakor je Loretto, ni hotela, kjer je prespalo 300 ljudi. Da pa ne bi bilo zmešnjav, je g. Salerni poskrbel svoje vizitnice in naročil slu, da naj našemu vodstvu sporoči, da velja ena vizitnica za eno osebo. Sel je res čakal na kolodvoru, ali našega tehničnega voditelja g. Šulca ni bilo; kakor omenjeno, odšel je bil iz Ferrare v Rim. Tako se je neki prenavdušen češki duhovnik, sicer vse časti in spoštovanja vredna osoba, vpletel v stvar, v kateri ni bil najmanj verziran. Najbrže je sla, ki je govoril samo laški, slabo umel, ker sel mu je na latinska vprašanja samo prikimaval. S kratka je stvar ta, da je dotični goreči duhovnik umel odposlanca, kakor da velja en listek za dve osebi, ki hočeta spati v eni sobi in v tem je bila glavna hiba. Listek je imel veljavo samo za eno osebo. Tako so bili listki že na jakinskem kolodvoru razdeljeni z razglasom ve-

razdelitve okrajev ne poveča še ljuti udarec, ki so nam ga zadali združeni sovražniki s preslavno — „parlamentarizirano“ vlado na čelu.

Sedaj pa naj še malce označimo tisto dozdevno pravicoljubje dunajskega lista, ki ga sili baje v priznavanje, da so želje Italijanov: „skromne“, „naravne“, „popolnoma opravičene!“

Kako nedolžno pripoveduje „Neue Freie Presse“! Skoro da bi človek potočil solzo radi krutosti usode, ki je prihrumela na sirote Italijane in ki jim hoče katastrofalnim načinom odvzeti staro dobro posest...!

„Neue Freie Presse“ se postavlja — kakor navadno na stališče posestnega stanja in se cedi od pravicoljubja, češ, kako krivično bi bilo, ako bi morali Italijani po volilni reformi nekoliko politične moči odstopiti Slovincem.

Kdor ne pozna etnografskih razmer v naših pokrajinah in ne ve, kako so prišli Italijani do tega posestva na mandatih in kako so je ohranjali: ta mora biti res ganjen po tankovestnosti in resnicoljubju dunajskega lista ter mora notri v srcu sočutiti za Italijane.

Rafinirana in perfidna kakor je že od nekdaj, pripoveduje „Neue Freie Presse“ pač, koliko posesti so imeli doslej Italijani; modro in trdovratno pa molči o tem, koliko so imeli krivično in na škodo Slovanov. Pripoveduje pač v svojem farizejstvu, kako krivično bi bilo, ako bi morali Italijani oddati dva delegacijska mandata. Nič pa ne pripoveduje o tem, da je večina prebivalstva v Gorici in Istri slovenska, in da bi po vsej pravici ona dva mandata morala že davno pripadati Slovanom! Če bi torej Italijani morali oddati ta dva delegacijska mandata, ne bi bila to zanje še nikaka krivica, ker oddali bi le nekaj, kar jim ne gre.

Tako je pravicoljubje Italijanov in njihovih prijateljev: če bi italijanska manjšina Istre in Gorice ne bila zastopana v delegacijah, bila bi to — po njihovem — grozna vnebokričeča krivica; da pa slovenska večina ni zastopana — o, to je kaj drugega, to jim je tako naravno, da se ne razgreva radi tega niti malo tisto nemško in italijansko pravicoljubje!

Pa še nekaj. Tudi če bi hoteli pritrditi teoriji „posestnega stanja na mandatih“, bi imeli gospodi prigovarjati nekaj zelo tehtnega. Opozoriti moramo namreč naše ljube sovražnike na okolnosti, da sedanje posestno stanje Italijanov na državnozbornih mandatih niti ni staro nepremično stanje, kajti dejstvo je, da je bilo že časov, ko so imeli Slovenci na Goriškem tri, a Hrvatje in Slovenci v Istri dva državnozborna mandata!

ljavnosti za dve osebi. Gorečnost dotičnega gospoda se je kruto maščevala nad nami vsemi.

V črni noči smo zapustili ankonski kolodvor. Do postaje Loretto je res samo 18 km, ali železnica je speljana navkreber in vlak sopiha počasi. Črna, temna je bila noč kakor v rogu in dež je naletaval na lahko. Nekakšna tužna predznamenja in neprijetne slutnje so nas obteševale. Ob 1¹/₂ 10. v noči smo dospeli na loretski kolodvor. Tu je slo še vse precej v redu. Pred kolodvorom pa nas je pričakovala vsa loretska mularija. Tu je bilo kakih 50 dečakov 12—18letnih, razcapanih in izstradanih; in komaj da so prve skupine naših popotnikov zapustile kolodvor, že so izvršili neusmiljen napad na naše kovčke in prtljago. Vsak nam je hotel ponesti kak kovček, površnik ali dežnik; in v trenutku — to je bilo izvršeno z upravn disciplinovano naglostjo in rafiniranostjo — je bil pred vsakim izmed nas en tak paglav, ki se je kar meni tebi nič usilil za spremljevalca in postrežčka. Nismo bili pripravljeni na tak slučaj in zato smo bili prvi trenotek osupnjeni. (Pride še.

PODLISTEK.

Utisi iz Italije.

Spomini s pota.

Piše Franjo Krašovec.

III.

Cvetoča mesta in plodovite pokrajine so padale pod svinčev in ognjen sovražnih vojev v razvaline in pepel, nad tvojo gladino so si zadavali sovražni narodi smrt in pogubo, in glej, o morje: vse to kakor bi se niti ne tikalo tvojega veličanstva! Vse to školjčiče sovražnih brodov si položilo k večnemu počitku v neskončne gladine svojih pozemelskih prostorov in nad njimi si zalovilo večno pozabnost! Nobenemu carju in kralju se ne podvrgavaš! Koliko je izteklo plemenitega krvnega soka za neznatne deželice kontinenta! Ti pa si nepremagljivo: kakor se te ne more polastiti noben narod in noben kralj, tako meriš z enako pravičnostjo vsem. Ti služiš vsem narodom in deželam, vsem, ki se podajajo na tvoje širne gladine! In ako se v tvojem kraljestvu spoprmljata dva, ki sta se na suhem zaidala, smehlja se tvoje

Po novi volilni reformi bo imela italijanska manjšina v Primorju 9 oziroma 10 mandatov (ker eventualni tržaški socijalistični mandat bo tudi italijanski), a slovanska večina v najboljem slučaju 7. To bo seveda popolnoma prav po mnenju italijanskega in nemškega — pravcoljubja!!!

Odsek za volilno reformo.

(Brz. poročilo)

Dunaj 13. Odsek za volilno reformo je pričel danes specialno debato o Primorski. Posl. Stein je vprašal ministerskega predsednika, ako so resnična poročila časopisov, da se podaljša zakonodajna doba državnega zbora, kar smatra za protustavno.

Posl. Bartoli je najprej protestiral proti demonstracijam v Trstu, ki škodujejo načelu svobodnega izražanja mnenja. Govornik se je nato pritožil o krivičnem postopanju z Italijani na Primorskem, izlasti v Istri, in enaki sestavi italijanskih in slovenskih volilnih okrožij. Istra mora po izgledu drugih kronovin dobiti sedem mandatov, od teh bi morali dobiti Italijani po njihovi davčni sili in kulturi štiri, Slovani pa tri mandate. Ne glede nato predlaga govornik, naj se da Italijanom še en mandat, tako, da bo Istra imela 6 mandatov.

V Gorici se je oškodovala narodno posestno stanje s tem, da se je stelo prebivalstvo po glavah, zato predlaga, naj se tudi za Gorico poveča število mandatov od 5 na 6 in naj se iz mesta Gorica ustanovi samostojno volilno okrožje. Konečno je govornik konstatiral, da se je mestna občina Trst na korist svojih sonarodnjakov v Istri in Gorici odpovedala enemu njej določenemu mandatu, zato predlaga, da se za Trst zniža število mandatov. V imenu Italijanov se je zahvalil tržaškemu mestu.

Posl. Gabršček je očital vladi, da podpira Italijane na škodo Slovanov. Iz tega mora govornik izvajati, da so bile pri tem merodajni oziri do sosedne države. S tem je vlada skrivna na stremeljenjih, ki imajo namen, da odvrtaajo od nekkih drugih teženj, škodljivih državi.

Govornik je predlagal, naj se obdrži število mandatov vladne predloge, eventualno naj se razprava odgodi.

Posl. Bartoli je naglašal, da polagajo Italijani vrednost na to, da se ne pokazi narodni in etniški značaj dežel, to bi se dogodilo toliko po predlogi barona Gautscha, kolikor po oni princa Hohenlohe. Govornik je protestiral proti izvajanju posl. Gabrščeka naglašuje, da so Italijani vedno lojalno postopali in da so bili le prisiljeni postopati tako, kakor so postopali na zadnjih sejah.

Posl. Adler je rekel, da je oškodovano delavstvo, ako se mestu Trstu odvzame en mandat, in da se je spremenilo pet volilnih okrožij v Trstu, izlasti, da se je raztrgalo volilna okraja sv. Jakob in sv. Vid, kar je tudi na škodo delavstvu, ki biva v velikem številu v teh dveh okrožjih.

Minister notranjih stvari baron Bienerh je priporočal, da vsprejme odsek predloge Bartolija, ki predstavljajo kompromis med obema glavnima strankama. Ker se ne more Italijanom povišati mandatov, zato se za Istro vzame en mandat tržaški, za Gorico pa en mandat tirolski.

Posl. Ivčević je izjavil, da bo na temelju sklepa »Slovanske zveze«, da se čim bolj povspesi volilna reforma, glasoval za kompromisne predloge Bartolija.

Posl. Malfatti je podal isto izjavo, vendar brez ozira na njegovo vedenje nasproti zmanjšanju italijanskih mandatov na Tirolskem.

Posl. Susteršič je izjavil, da mora izrečno konstatirati, da je bil kompromis izrečno sklenjen na podlagi, da se skupno število italijanskih mandatov določi na 16. On in njegova stranka zamoreta le pod tem pogojem glasovati za predlagano razdelitev volilnih okrožij na Primorskem, ker bi moral sicer predlagati, da se glasovanje odloži, dokler bo rešena Tirolska.

Predlog Bartolija da se za Istro poveča število mandatov od pet na šest, je bil v poimenskem glasovanju vsprejet z 26 proti 8 glasom. Prav tako so bili vsprejeti predlogi posl. Bartolija, da se spremeni razdelitev volilnih okrožij za Istro, in poveča mandate za Gorico in Gradiško od 5 na 6, ter da se zniža za Trst število mandatov od 6 na 5.

Glede razdelitve volilnih okrožij za Trst je zahteval posl. Adler ločeno glasovanje o točkah 1—4 in 5 z opazko, da se prve štiri točke tičejo izključno socijalnih slojev, dočim soglašajo točka 5, slovensko volilno okrožje, z vladno predlogo barona Gautscha in pride

tukaj v poštev narodni razlog. Na ločenem glasovanju, ki je sledilo, je bila vsprejeta razdelitev volilnih okrajev po predlogu dr. Bartolija. — Prihodnja seja v ponedeljek.

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzjavno poročilo).

Dunaj 13. Zbornica je nadaljevala in dovršila specialno debato o obrtni noveli, na kar je bil ves zakon vsprejet v tretjem čitanju. Na to je pričela zbornica razpravljati predlogo o podražavljenju severne železnice. Prihodnja seja v torek.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brzjavno poročilo).

Budimpešta 13. Zakonski načrt o finančijah nagodbi s Hrvatsko je bil vsprejet v tretjem čitanju. Nato je zbornica razpravljala poročilo kvotne deputacije, ki je je predložil poročevalec. Pojasnil je tek pogajanj obeh deputacij ter medsebojne zahteve glede katerih ni bilo možno priti do sporazuma. — Predlagal je, naj vsprejme zbornica na znanje poročilo ter konstatuje, da ni prišlo do sporazuma med obema parlamentoma. Poročilo je bilo vsprejeto na znanje brez debate. Nato je prišla na vrsto razprava zakonskega načrta glede uzakonjenja trgovinske pogodbe, sklenjene s Švico. Poročevalec je pojasnil trgovinske odnose med Ogrsko in Švico ter rekel: Mi nismo danes z Avstrijo niti v zvezi niti v pogodbenem razmerju; marveč obstoja stanje, ki nas opravičuje, da izdajamo samostalne odredbe.

Kongres jugoslovanskih književnikov in novinarjev.

Sofijske novine pišejo: »Društvo bolgarskih književnikov in novinarjev v Sofiji« javlja, da se kongres jugoslovanskih novinarjev in književnikov odpravi dne 26. avgusta predpoludne in da bo trajal tri dni. Kongresa se udeležijo srbski, bolgarski, hrvatski in slovenski novinarji in književniki. Udeležniki bodo imeli na srbskih in bolgarskih železnica brezplačno vožnjo.

Carinski konflikt med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Dunajskemu listu »Die Zeit« poročajo — kakor pravi: od avtoritativne strani — iz Belegrada, da srbska vlada pripravlja odgovor na spomenico Avstro-Ogrske. V tem odgovoru da privoli Srbija v tiste carine, ki jih zahteva Avstro-Ogrska za časa trgovinskega provizorija. A tudi glede dobav vojnih potrebščin da hoče Srbija dati obveznih obljub. Le glede topov da si hoče srbska vlada pridržati svobodno roko.

To vest treba vzeti na znanje s primerno rezervo vzlic zatrtanemu »avtoritativnemu« viru, kajti list »Die Zeit« je ravno v srbskih stvarih precej kalen vir.

Iz Hrvatske.

Patrijarh Branković položil mandat.

Zagrebski list »Hrvatska« javlja, da je karlovački patrijarh Branković položil svoj mandat kakor člen hrvatske delegacije z motivacijo, da je itak že člen ogrske magnatske zbornice.

Drobne politične vesti.

Potovanje carigradskega patrijarha. Neki petrogradski list poroča, da pride carigradski grški patrijarh meseca avgusta v Petrograd. Pred obišče pa Rim, Pariz, Berlin in Dunaj.

Poostren zakon proti anarhistom v Švici. V Švicarski je uveden zakon, s katerim se postružejo odredbe proti anarhistom.

Spor med srbskimi generali. Iz Belegrada javljajo, da je prišlo do spora med vojnim ministrom generalom Putnikom in generalom Sretkovićem, ki je nedavno postal divizijski poveljnik v Belegradu. Sretković je nekega majorja avditorja obsodil na kazen, ki jo je Putnik preklical, in radi tega odstopi Sretković.

Domače vesti.

Na naslov c. kr. železničnega ministarstva na Dunaju! Ogorčeni radi nizkega čina, s katerim je nastopila c. kr. vlada pravkar proti mirnemu slovenskemu prebivalstvu v Primorju s tem, da je z nečuvno drznostjo izbacnila iz kolodvorov nove državne železnice slovenski jezik, ki ga govori večina prebivalstva vprašujemo: da-li je to c. kr. železničnemu ministarstvu — kakor kompetentni oblasti — znano, in to še posebno: 1. ker zahteva že zdrava razsodnost popolno vpštevanje jezika prebivalstva in je

ljudstvo kakor gospodar v Primorju globoko razžaljeno po takem zapostavljanju;

2. zaradi varnosti življenja domačinov, ki ne umejo tujejezičnih napisov;

3. iz zdravstvenih ozir, ker je prepo-ved pljuvanja po tleh (v boju proti jetiki) temu ljudstvu istotako neumevna in zato brez efekta in

4. ker protestiramo odločno proti taki nezakonitosti in pozivljamo c. kr. železnično ministerstvo, da napravi zakonit red, ker sicer bi morali vse posledice, ki bi utegnile nastati iz tega, zvrčati edino le na najvišjo železnično upravo!!

Kirilov.

Žalosten praznik sv. Cirila in Metodija v Dalmaciji. Iz Dalmacije smo prejeli:

Praznik sv. Cirila in Metodija je tudi to leto minil žalostno. Rim nas je zopet užalil po — stari navadi. Ali za sedaj nimamo časa, da bi se spuščali z njim v specijelno borbo. Naj podamo tu primeren odlomek iz govora poslanca V. Milića povodom postavljenja prvega kamena »Hrv. domu« v Splitu. To je naroden praznik (sv. Cirila in Metodija) po sklepu našega deželnega zbora. Ali, žalibog, odzvet mu je iz Rima značaj cerkvenega praznika. Kar je Rim še nedavno proslavil, je danes nemilo porušil. Svečane staroslovenske službe božje ne sme biti več na dan naših apostolskih utemeljiteljev vere Kristove v Slovanih in po tem naših prepoditeljev.

Ali se bomo mi temu pokorili in hočemo-li molče pretrpeti tudi ta udarec?! Nikakor. Ta zgradba nam bo bojna utrdba, iz katere mora splitska misel, obrnena proti severu — morja, nadvladati črno zgradbo rimskih kongregacij v »Campo dei fiori«, kjer bi jih moral neki spomenik vendar opominjati, da se misel ne da uničiti. Mi smo je obrnili tja, kjer živi bolji del našega naroda vršči zakonsko moč v bogočastju. Povspesimo iz te utrdbe dan ujedinjenja, vsplamtimo tu v čutstvu narodnega jedinstva in ko je oživotvorimo prinesemo zakon: da ta praznik ni samo naroden ampak tudi cerkveni, da se bo v vseh hrvatskih deželah svečano glagoljalo po cerkvah, ker je to vseobče pravo hrvatskega naroda, ki se ga Rim ne sme dotikati.

Fuit ilion et stabant Teucrorum moenia. Pod tem naslovom piše »Omnibus«: Bila je trdna verska zgradba v škofiji poreško-pulski, dokler je v njej vladal Dobrilin dah. Takoj po njegovem odhodu pa je prvi list zahreščal na nekega našega svečenika, ker je bil tako drzen, da je v šoli pustil hrvatski moliti nekega otroka ki ni znal hrvatskega, nego hrvatski. Zato je izrgal oni list svojo jezo, imenovaje onega svečenika krivo-verca, češ, da uči otroke, da je bil Jezus »ščavau«.

Največi, poruševalen udarec so zadali sv. Iljonu njegovi čuvarji sami. Vendar je neka častita oseba posvarila v dični »Edinosti« glavnega poreškega šefa, naj se usmili nesrečnega koperskega zavoda, ako ne želi popolnega razsula Iljonovega v našem narodu.

Nu, v obrambo šefa so nastopili svečeniški glavariji ter so v januarju 1881. l. poslali nižemu svečeništvu spis »affine sia abbattuta l'ingiuria scagliata in un foglio di Trieste contro il capo della nostra diocesi«.

Umeje se ob sebi, da drugorodna koperčad, ki prihaja službovat med naš narod, ne more koristiti veri, ker ne zna niti izpred oltarja iz knjige dobro čitati hrvatski, kamoli tako, kakor zapoveduje sv. Tridentinum ustmeno propovedovati božjo besedo!

Čudno izgleda, da katoliški škofi v Solnogradu in Paderbornu drugače vladajo svoje svečenstvo. Oni zapovedujejo svoji duhovščini, naj uči v šoli otroke v svojem jeziku »nach ihrer Fassungskraft«, »at sic riedificentur fundamenta sanctae Illi«, kajti drugače »perratur intra et extra moenia«.

So-li ti škofje krivoverci? Niso! Je-li pa pravoverec oni, ki dopušča, da celo zapoveduje, naj se naši hrvatski otročiči uče sv. vere v jeziku italijanskem, ki ga ne umejo?! Pravijo, da so! Naj bo; videli bomo, kam dovede to njihovo pravoverje!

Shod v »Mestnem domu« v Ljubljani. V četrtek zvečer se je vršil v »Mestnem domu« v Ljubljani shod, ki ga je sklical izvrševalni odbor narodno-napredne stranke, da protestuje proti razpravam in sklepom odseka za volilno reformo, tičočih se Koroske, Kranjske in Štajarske. Na shodu je prišlo do hudega pretepa med naprednjaki, pristaji »Slovenske ljudske stranke« in socijali-

sti, tako, da je moral policijski komisar shod razpustiti.

Seja mestnega sveta, ki se je imela vršiti danes opoldne, je odložena.

Ne pačite našega jezika! Prejeli smo:

Te dni sem videl napis na nekem vencu, ki se je glasil tako-le: »Svoj predraghi Rosini — Zaljuči starsi«. Kolikor sem poizvedel, je ta napis preskrbelo pogrebno podjetje »Pietas«.

Mi ne pravimo družega, nego to, da naj dotično podjetje skrbi, da se taka pačenja našega jezika ne ponove, drugače spregovorimo tudi mi — drugače!

O reklamnih letakih trgovine Corsi — pa pravimo, da je taka slovenščina, v kateri se prodajajo hudičeve kože, naravnost — škandalozna!

Razpisane učiteljske službe. Razpisane so nastopne učiteljske službe: Mesta učitelja voditelja III. plačne vrste na jednorazrednicah: Branica, Gabrovica, Kobljeglava, Škoflje in Štjak. Mesto učitelja v Sežani z ekspozituro v Orleku pri Sežani. Mesto učiteljice na trirazrednici v Lokvi.

C. k. drž. viša realka. Koncem leta je na tem zavodu poučevalo z ravnateljem vred 22 učnih moči, 3 nekatoliški veroučitelji in 4 postranski učitelji. Dijakov je bilo koncem leta 442, od teh so bili 3 privatisti, in sicer jih je bilo 300 iz Trsta, 61 iz Primorske, 48 iz drugih kronovin, 33 iz inozemstva. Po narodnosti je bilo 62 Slovencev, 6 Hrvatov in Srbov, 219 Italijanov, 144 Nemcev in 11 drugih narodnosti. 16 dijakov je dobilo odliko, 275 prvi red, 47 ponjavljavni izpit, 79 drugi red, 21 tretji red.

Umrje včeraj o polnoči v Ilirski Bistrici pesnik Janez Bilc, duhovnik v pokoju.

Telefon je zelo koristna iznajdba, veličanske vrednosti, posebno večim zavodom in trgovcem. Žal, da tudi telefon še ne »umeje« slovenskega jezika!

Na tukajšnji telefonski centrali je v službi več gospic, ki utegnajo biti jako vestne in pridne, ali za to službo so — nesposobne. Dasi je minolo že več let od časa, ko je vse poštno-telegrafično-telefonsko uradništvo prelo nalog, da se mora priučiti deželnim jezikom, je na telefonski centrali še danes več gospic, ki ne le da ne znajo slovenskega jezika (ki bi ga morale znati) marveč niti številke ne umejo v slovenskem jeziku! Stranka, ki kliče to ali ono številko v slovenskem jeziku, mora skoraj vedno čakati, da pride »pomoč« — v osebi kakke uradnice zmognne slovenskega jezika. To je zlo, ki se mora odpraviti, ker slovenske stranke izgubljajo na ta način preveč dragocenega časa.

Še hujsje nego opisano, je neko drugo zlo: uradnica, ki ne umeje slovenskih števil, zvezuje često klicatelja z napačno razumljeno številko in tako vznemirja po nepotrebnem dve stranki. Žeteti je, da uprava telefonov odpravi te nedostatke, kar lahko stori. Oseba, zmognega deželnih jezikov je v izobilju. One, ki ne znajo, pa naj se nauče! Slovenskim abonentom telefona pa priporočamo, naj vedno kličejo številke v slovenskem jeziku. Ako imajo dolžnost plačati, imajo tudi pravico zahtevati, da jih umeje oni — ki ga plačujejo!

Otroški vrtec pri sv. Ivanu sklene v nedeljo dne 15. t. m. šolsko leto s primerno veselico v »Narodnem domu«. Rodoljubi, posebno pa ve slovenske matere, ne zamudite lepe prilike ter pridite in privedite tudi svojo deco na to lepo otroško slavnost. Kako blagodejno, kako poučljivo upliva to na otroška srca, ko vidijo nastopati take male, neustrašne junake.

Vspored bo lep in zanimiv, poleg tega bo razstava ročnih del. To je jako interesantno, da se more človek čuditi kako, da zamorejo taki otročiči narediti kaj takega. Če bi pa vedeli, s kakim veseljem so hiteli delati, gotovo bi prišli v obilnem številu ter občudovali umetniško in tehnično proizvajanje malih gojencev.

Začetek ob 6. uri. Vstopnina 40 stotink. Sedeži brezplačno.

Ob tej priliki se otroci pogoste z malinovcem in pecivom. Če bi kdo hotel kaj podariti v ta namen, bo njegov dar srčno rad vsprejet v otroškem vrtcu pri sv. Ivanu.

Kanonikom stolnega kapitlja v Ljubljani je imenovan gosp. Josip Šiška, ravnatelj knezoškofijske pisarne.

Vilharjev spomenik v Postojni so pričeli postavljati. Tudi odbor za prireditve veselice povodom odkritja spomenika je že pričel svoje delovanje.

Zabavni vlaki nove železnice. Cene zabavnim vlakom v nedelje in praznike (tja in nazaj) na novi železnici bodo nastopne: na Opčine in Repentabro II. razr. K 2.10, III. K 1.30; v Dutovlje in Štanjel II. razr. K 2.80, III. K 1.60.

Strasna smrt 72-letnega starčka. V Tolstem blizu Laškega trga na Spodnjem Štajerskem je požar uničil hišo in gospodarska poslopja posestnikov Frana Zupanca in Frana Planca. Oče Zupanca, 72-leten starček, je hotel rešiti par volov iz hleva. V tem trenutku se je zrušila streha in pokopala nesrečnega starčka. Ko so poslopja popolnoma zgorela, so se le našli nekaj ožganih ostankov nesrečnega.

Kam je šel? Iz Curiha v Švici so objavili tukajšnji policiji, da je od tam izginil — in sicer se dne 15. aprila t. l. — 46-letni Henrik Baumgartner. Mož je bil trgovski agent, a poprej uradnik pri neki zavarovalni družbi. Sodi se, da je o velikonočnih praznikih preveč pil in potem na kak način ponesrečil. Mož je imel namreč navado, da je nosil pri sebi vedno mnogo denarja, a ko je bil vinjen, je rad kazal denar. Možno je torej, da je v pijanosti pokazal komu denar in da je bil potem napaden, oropan in Bog ve kaj še. Obljubljuje se nagrada 100 kron onemu, ki bi vedel kaj povedati o pogrešanem Baumgartnerju. Mož je plavalas.

Radi pretepa. Ogljarja 42-letni Matej S., stanujoči v ulici del Molino a vento, in 31-letni Josip E., stanujoči v ulici sv. Justa, sta se predsmočno in v kavarni v ulici della Barriera vecchia iz ničevega razloga sprla se 47-letnim Antonom L. in ga začela mlatiti. Prišli so redarji, ki so oba ogljarja aretovali. Na policiji sta bila zasilšana in potem izpuščena.

— Istotako sta bila aretovana 25-letni konjski mešetar Rudolf D. in njegov prijatelj 36-letni Rudolf B., ker sta pretepala trgovca z zgotovljeno obleko Viktorja Piškur, kate-rega sta tudi ranila na glavi. Piškur trdi tudi, da je eden njiju, ko sta ga pretepala, skušal iztrgati mu verižico s telovnika.

Aretovan je bil 16-letni jestvinarski vajenec Ivan P., stanujoči v ulici del Crocifisso, in sicer pod obtožbo, da je zlorabil 9-letno Marijo S., ki stanuje v isti ulici.

Koležar in vreme. Danes: Bonaventura, škof; Slobodna; Dragojla — Jutri: Razstavek sv. apostelj-nov; Radalji; Jasika. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 25° Celsius. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu vabi na veselico s petjem, igro, tamburanjem in šaljivo pošto, ki jo priredi povodom obletnice razvitja društvene zastave **jutri, dne 15. t. m.** točno ob 5. uri popoldne v prostorih „Narodnega doma“ v Barkovljah.

Vspored: 1. J. Fučik: „Triglav“, korač-nica, tamburaški zbor. 2. J. Aljaž: „Oj z Bogom ti planinski svet!“, mešan zbor. 3. Farkaš: „Venec hrvatskih pesni“, tamburaški zbor. 4. A. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor, poje pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice. 5. D. Hruza: „Savski valovi“, valček, tamburaški zbor. 6. D. Slavjansky: „M-lice“, mešan zbor. 7. H. O. Vogrič: „Tihla noč“, ženski dvospev s spremljevanjem tam-buraškega zbora. 8. F. Smetana: Arije iz „Prodane neveste“, tamburaški zbor. 9. H. O. Vogrič: „Lahko noč!“, moški zbor. 10. F. S. Vilhar: „S Velebita“, mešan zbor s spremljevanjem tamburaškega zbora. 11. A. Gerbec: „Venec domačih napevov“, tamburaški zbor. 12. Fran Govekar: „Dobro došli, kedaj pojedete domu“, burka v enem dejanju. 13. H. Necke: „V kovačiji“, polka, tamburaški zbor. 14. Svobodna zabava s šaljivo pošto, petjem in tamburanjem.

Sodeluje tudi pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice. Igro vprizori diletantje rojanske „Narodne čitalnice“. Udarja tamburaški zbor pevskega društva „Adrija“. Petje in tambu-ranje vodi društveni pevovodja gospod Anton Gerbec.

Vstopnina na veselico 50 stotink. Sedeži od I. do IV. vrste 50 stotink, ostali 30 stotink.

Veliki izlet „Tržaškega Sokola“ v Nabrežino, spojen z javno telovadbo, ljud-ske veselice in plesom, bo v nedeljo dne 15. t. m. s sledečim vsprejemom: 1. Odhod iz Trsta ob 2. uri in tri četrt, do Bivija, od koder odkorakata bratski sokolski društvi goriško in tržaško skupno z zastavo in z dvema godbama na čelu na slavnostni pro-stor. 2. Javna telovadba: a) proste vaje (za izlet v Zagreb); b) vaje na orodju, izvajata skupno goriško in tržaško „Sokol“. 3. Ljudska veselica na trgu s petjem, tamburanjem in z dvema godbama. 4. Ples na posebnem podu. 5. Šaljiva tombola. Sodelujejo razna pevska društva in slavni tamburaški zbor od sv. Ivana. Na veselici in pri plesu bosti sodelo-vali nabrežinska in svetoivanska godba. Začet-ek ob 4. uri popoldne. Vstopnina na vese-lico 30 stotink. — Odhod vlakov iz Trsta

z južnega kolodvora ob 2. uri in tri četrt po-poludne. Odhod iz Bivija nazaj v Trst ob 11. uri zvečer. Vožnja stane tja in nazaj z za-bavnim vlakom 80 stot., s poštnim vlakom pa 90 stot.

Velika narodna slavnost v Tolminu. Odbor „Delavskega podpornega društva“ na-znanja svojim členom, da se to društvo ude-leži velike narodne slavnosti v Tolminu kor-porativno z društveno zastavo. In to s po-sebnim vlakom, ki ga priredi bratsko društvo „Kolo“. Ker bodo vozne cene jako nizke, se na-deja odbor, da bo udeležba členov častna.

Zahvala. Odbor „Čitalnice“ pri sv. Ja-kobu šteje si v prijetno dolžnost, zahvaliti se tem potom vsem, ki so količkaj pripomogli, da je veselica tako sijajno uspela, toliko v v moralnem, kolikor tudi v materijalnem obziru.

Posebna zahvala gre neumornemu pevo-vodji g. E. Perhaveru za njega požrtvoval-nost; ravno tako tudi vrlim pevkam in pev-cem in vrlim diletantom. Nadalje sl. „Slov. pev. društvu“ in „Iliriji“, sl. „Delavskemu podp. društvu“ za zastave, sl. „Konsumnemu društvu“ za prostore, g. S. Skrinjarju za pomoč pri blagajni in sl. občinstvu za obilo udeležbo, s katero nam je izkazalo svoje simpatije ter nas vsposodobilo k čim vstrajnejšemu delovanju. Še enkrat kličemo: hvala vsem!

Vstopnino so preplačali gg.: Prah Josip predsednik „Ilirije“ K 4. Kreševič A., Dr. Pertot po 2 K. Srečko Bartel, Bolonič, Per-havec, po K 1.50. Rener R. Može P. po 1 K. Stopar A. J. J. po 60 stot. Andrejaš, Hervatin Miha, Žiberna Jos., Mandič M., Alažič A. po 40 st. Ker se niso mogli ude-ležiti so darovali gg.: Čehovin J. 1 K, Ban Martin, Seles Fran po 50 st. Srčna hvala blagim darovalcem!

Gospodarstvo.

Izvoz vina iz Poreča.

Meseca junija so parniki parobrodskih društev „Istria—Trieste“ in „Ugarsko-hrvat-sko parobrodsko društvo“ izvozili iz Poreča 3614.80 hektolitrov vina in to v Trst 1926 hl, v Pulo 857.90 hl, na Reko 830.90 hl. Minolega leta je bilo v istem mesecu izvoženo od tamkaj vina 3675.50 hl in sicer v Trst 2130.80 hl, v Pulo 2130.80 hl, na Reko 841.40 hl.

Veliko industrijalno podjetje v Dalmaciji.

Ustanovil se je konsorcij kapitalistov raz-nih narodnosti, ki namerava v industrijalne svrhe upotrebiti del ogromne sile slapa Gu-bavice pri Zadvarju, ki jo cenijo na 200 do 300 tisoč konjskih sil. Takaj bi se proizva-jala elektrika za vso Dalmacijo. Konsorcij bo baje razpolagal z glavnico 100 milijonov kron.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Lju-bljani so od 1. do 30. junija 1906. poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva; Upravištvo „Mir“ 285 K; upravištvo „Slo-venec“ K 31.34; upravištvo „Soča“ 10 K; Podružnice: Ženska v Kamniku 140 K; šentpetrska ženska v Ljubljani 308 K, šent-petrška moška v Ljubljani 214 K, v Šem-pasu K 33.20, za Skočijan in okolico K 36, šenkavsko-frančiškanska ženska v Ljubljani čisti dobiček Svetčevega večera 365 K, moška v Trstu 800 K. Občini: Ljubno na Štajer-skem 20 K, Vrtovin pri Gorici 10 K, Vojsko 20 K, Radovljica 30 K, Borovnica 50 K, Št. Peter na Krasi 30 K, Škofice ob jezeru 10 K, Postojna 30 K. Posojilnice: V Rajhe-burgu 10 K, v Ormožu 50 K, savinska v Žalcu 50 K, v Senožečah 10 K. (Pride še.)

Brzobjavne vesti.

Rojstni dan srbskega kralja.

BELIGRAD 13. Na včerajšnjem dvor-nem obedu je kralju povodom njegovega rojst-nega dne čestital dekan diplomatskega zbora, francoski odposlanec Benoit. Kralj se je v kratkih besedah zahvalil.

Francoska zbornica.

PARIZ 13. Na današnji predpoludanski seji je predložil vojni minister Etienne dva zakonska načrta, po katerih bi Drey-fuss vsprejet v armado kakor eskadronski na-čelnik, Picquard pa kakor general. Oba sta unesena v listo kandidatov za častno le-gijo.

Rehabilitacija Dreiffusa in Picquarda.

PARIZ 13. Vsi časopisi razpravljajo v uvodnih člankih o razsodbi kasacijskega so-dišča. Nacionalistični in konservativni listi izjavljajo, da je razsodba politično nasilstvo, pravosodni atentat proti vojnim sodiščem in zmaga prevratne stranke. Socialistični in ra-dikalni listi slavijo razsodbo kakor zmago resnice in pravičnosti. Avtoriteta vojnih so-dišč je po njihovem mnenju za vedno popol-noma uničena. Ljudstvo zahteva soglasno po-vračilne odredbe za zločince Mercier-a in tovarise. Zmerni listi pravijo:

Nihče se ne bo protivil razsodbi. „Fi-garo“ piše: Armada vsprejme razsodbo s spoštljivostjo; da se pa to zgodi, bi morali politiki opustiti vse maščevalne misli.

PARIZ 13. Zbornica je s 477 proti 27 glasom vsprejela zakonski načrt o rehabilita-ciji Picquarda. Nato je Pressense utemeljeval svojo interpelacijo ter označil Mercier-a kakor zločinca in vprašal, se bo li dovolilo, da se

v danem slučaju postavi francoske vojakke pod povelje zločincev. Grof Boisdreff-Pugliesi (na-cijonalist) je zaklical, pokazavši na ministe-rske sedeže: Vlada, ki dopušta, da se tako žali častnike, je vlada strahopetcev. Državni podtajnik Sarraut se je takoj vrgel na Pu-gliesi-ja, ter ga močno vdaril po obrazu, na-kar se je zopet mirno podal na ministerski sedež. Med tem je prišlo pred ministerskimi se-deži do spopadov. Predsednik se je pokril, šel iz dvorane ter ukazal sprazniti galerije.

Dreiffuss — major.

PARIZ 13. Govori se, da zadobi Dreiffuss čin majorja s patentom od 30. septembra l. 1901.

R u s i j a.

PETROGRAD 13. (Petr. brz. ag.) Po-ročila, razširjena v inozemstvu, da je mini-sterstvo odstopilo, so neosnovana.

Sestre Sokolice!

Da se izlet „Tržaškega Sokola“ v Nabrežino jutri, dne 15. t. m. čim impozantnejše izvrši, sklenila je deseterica Sokolic, da se v dru-štvenem kroju udeleži tega izleta ter ob enem prosí, da se vse sestre, ki imajo sokolski kraj, v tem kroju udeležijo izleta in pridejo danes ob 7. uri in pol v Sokolsko dvorano na pogovor.

Deseterica.

Razne vesti.

Himna kraljevine srbske. Odbor umetnikov, katerim je bilo poverjeno, da prouči omeni kompozicije za novo himno kra-ljevine srbske, je izjavil, da je himna, ki jo je komponiral Izidor Bajič, profesor godbe v srbski veliki gimnaziji novosadski, najbolja in najprikladnejša od vseh predloženih kom-pozicij, in za to je Bajič dobil razpisano na-grado tisoč dinarjev.

Nesreča na planinah. Kakor poro-čajo iz Inomosta, je v četrtek padel Fran Breunig na gori „Pet apostolov“ tako ne-srečno, da se je takoj ubil.

150 milijonov jenov za japonske vojakke. Japonska je bogato nagradila svoje vojakke, ki so se borili v zadnji rusko-japon-ski vojni. Skupno je nakazanih 150 milijonov jenov za nagrade vojakom. Od te svote dobi vojska na kopnem 123 milijonov, 17 morna-rica in 10 milijonov oni, ki niso sodelovali v bojih. Pri tem pride na pojedinca pri mor-narici 340 jenov, pri kopneni vojski le 82 jenov; koncem vojne je imela Japonska 1,500.000 vojakov na kopnem in 50.000 mor-narjev.

Trgovina.

Borzna poročila dne 13. julija.

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.12—19.15, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.32—240.55, Francija K 95.55—95.70, Italija K 95.50—95.65, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.40—117.60, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.50—99.80, ogrska krona renta K 95.57—95.05, italijanska renta K —, kreditne akcije K 665.— do — 668.— državne železnice K 672.00—674.00 — Lombardi K 168.25—170.25 Lloydove akcije K 733.— 738.— Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— do 483.—, Bodenredit 1880 K 302.— 310.—, Bodenredit 1889 K 302.— 310.—, Turške K 163.00 do 165.00 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.40	100.45
„ „ „ srebru	100.45	100.40
Avstrijska renta v zlatu	117.85	117.90
„ „ „ kronah 4 ¹ / ₂	99.70	99.70
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	89.45	89.60
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	113.35	113.40
„ „ „ kronah 4 ¹ / ₂ %	94.95	95.—
„ „ „ 3 ¹ / ₂ %	84.70	84.70
Akcije nacionalne banke	1684.—	1685.—
Kreditne akcije	670.25	668.75
London, 10 Lstr.	240.27 ¹ / ₂	240.25
100 državnih mark	117.37 ¹ / ₂	117.37
20 mark	23.47	23.47
20 frankov	19.12	19.12 ¹ / ₂
100 ital. lir	95.50	95.50
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96.72, italijanska renta 102.40, španski exterior 95.70, akcije otomanske banke 658 —. Menjice na London 251.55.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice 718.— Lombardi 177.— unificirana turška renta 95.00 avstrijska zla renta 99.70, ogrska 4¹/₂% zla renta 95.—, Länderbank —, turške srečke 117.—, pa-riška banka 15.23, italijanske meridijske akcije 8.29, akcije Rio Tinto 16.37 Mlačna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 87¹/₂%, srebro 30.—, Lombardi 7.—, španska renta 95.— ita-

lijanska renta 101¹/₂%, tržni diskont 3.—, menjice na Dunaju —.— Mlačna.

Tržna poročila 13. julija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.24 do K 15.26, rž za okt. K 12.90 do 12.92, oves za okt. od K 13.06 do 13.08, koruza za julij 12.16 do K 12.18 Pšenica: ponudbe zadostne, vypravaševanje srednje, tendenca vzdržana. Pročaja: 30.000 met. stot., deloma za 5 stotink višje, vzdržano, druga žita ne-spremenjeno Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 37.—, za december 37¹/₂%, za marec 38.—, za maj 38¹/₂%, Stalco. — Kava Rio na-vadna loco 37—39 navadna r. elna 40—42 navadna dobra 43—45.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za julij 16.75, za avgust 16.80, za september 16.90, za oktober 17.05, za november 17.—, za dec. 17.10. — Mirno. — Vreme: deloma oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 45.—, za sept. 45.50. Mirno.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bo-doče dobave. Mirno, nespremenjeno, do 5 stot. zni-zanja. Prodaja: —.— vrad.

London. Sladkor iz repe surov 8¹/₂%, Sh; Stalco.

Pariz. Danes, jutri in v ponedeljek praznik.

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli:

Fuchsel, potov., DUNAJ; Glaser, odvjetnik, SEZANA; Baryer, uradnik, ONVICUS; Kraus, trg., OSEK; Bradanović, trgovec, PRAGA; Sheise, trg., DUSBURG; Pavič, trgovec, MANDŽURJA; Glas, ser, zaseb., ZAGREB; Hladki, potov., PRAGA; Duschak, potov., REKA; Schütz, potov., FRAN-CIJA; Eglitz, uradnik, NABREŽINA; Dr. Ziegler, zdravnik, SEZANA; Hruza, zaseb., PORTOROSE-Meisner, trgovec, LEGRAD; Dembus, zasebnik, ZEUGG; Boglarović Mustagbeg, posestnik, BELI-GRAD; Kajetanović Mustagbeg, posestnik, BELI-GRAD; Zamič, dijak, DUNAJ.

Franciška Zavrl

rojena Ažman

sinoči ob 11¹/₂, po dolgi bolezni in previdena sé sv. zakramenti za umirajočo v Gospodu zaspala.

Pogreb zemskih ostankov nepozabne pokoj-nice se bo vršil jutri v soboto ob 5. uri popoldne iz bolnišnice pri sv. Mariji Magdaleni do cerkve sv. Jakoba in na pokopališču k sv. Ani.

TRST, dne 13. julija 1906.

Zalujoči rodbini:

Zavrl - Ažman.

Naznanilo.

Dne 14. julija se prične tečaj nem-škega jezika. Poduk bo 3-krat na teden. Za dečke od 8.—9. Za deklice od 10.—11. predp. Cena 4 gld. na mesec. Stariši, kateri žele, da se otroci uče nemščino, naj se pri-glasijo v nedeljo, dne 15. julija od 9.—12. predpoludne. — Naslov: Via Antonio Caccia št. 4, I. nadstr. (na Barriera zraven kavarne Bizantino. (Št. 726)

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kafi Centrala).

Velik izbor francoskega šampanja, penecih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Bur-gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, lovak, razna žganja ter posebni pristni tropinorec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Raz-pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol lira naprej.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksander Levi Minzi

ulica Teta št. 52 R (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (žalsko poslopje).

Gene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovane cenik brezplačno in franko

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Velika razstava pohištva

je otvorena le za malo časa v

Dvorani Tersicore (ul. Chiozza 7). — Razstavljeni predmeti so ob enem na prodaj po najugodnejših cenah. Vabi se P. N. občinstvo, naj polnoštevilno poseti to razstavo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; maslopišne besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kder izven Trsta pismono naredi kat. »MALI OGLAS«, naj svoje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglaš objavljen, če ni oseb poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelu »MALI OGLASOV« in vsako leto preučeni, koliko mu je plačati s tem, da pristoje besede oglaš treba natisniti na »INERATNI ODELEK« »Edinosti«.

Na vračanju polom pisem bo dajal »INERATNI ODELEK« informacije edino la, če bo pisnu priložena znamka za odgovor.

Sežana restavracija Bevdic ima na razpolago 20 opremljenih sob za tujce in letovišcarje. Toči Dierher-jevo pivo, kraški teran in razna druga vina v steklenicah. Kuhinja mrzla in gorka. Poslužba točna, cene zmerno. Na raz. olago je senčnat vrt.

Tovarna porcelanskih izdelkov na Božjem polju pri Proseku vsprejme mladih delavcev in delav. Plača po sposobnosti. 764

Za letovišcarje se odda v najem 2 sobi meblirani, kuhinja, vrt. Naslov pove »Ineradni oddelek Edinosti«. 765

Mala družina obstoječa iz treh oseb, išče malo stanovanje z vrtom, vodo, ako mogoče plin v ulicah Fabio Severo, Romagna, Commerciale, ali v Škorklji blizu mesta. Podpisala bi se pogodba za več let in vzel bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pisane ali ustne prejme »Ineradni oddelek Edinosti« pod »Mala družina«. 888

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič.

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravilo kakor koli si boji ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Kislo zelje repa s Kranjske, je v vsch letnih dobah v zalogi Josipa Dolčič, ulica Sargente 7, telefon 1465. (227)

Novi modni salon (Corso št. 13, I. n.) Zaloga klobukov za gospo. Parizki in dunajski uzorci, po najzmernejših cenah. 453

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

Gostilna „Stadt Laibach“ (ulica Giulia št. 15) Toči vino istrsko, vipavsko, furlansko in brisko. Ivrstna kuhinja. Priporoča se slav. občinstvu I. Kante. (295)

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželni sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Odda se v najem ali tudi proda hiša z velikim blevom ležeča ob glavni cesti v veliki vasi oddaljeni 2. in pol uri od Trsta, pripravna za vsako obrt in več zemljišča pod jako ugodnimi pogoji. Več se poišve pri »Ineradnem uradu Edinosti«. 900

Parcele obširnega zemljišča, nahajajočega se na enem najzdravejših gričev pri Trstu so na prodaj. Zemljišče je pripravno za zidanje dvorcev in hiš. Informacije daja »Ineradni urad Edinosti«. 661

Dobiti je na prodaj dekret pivarne v okolici, izredna prilika. — Agencija Gambrinus ulica Farneto 10.

Gostilničarji, krčmarji! Ako hočete dati v najem ali prodati vaše lokale, obrnite se edino na Agencijo Gambrinus, ulica Farneto št. 10.

Hiša (4 sobe, klet in vrt) na državni cesti, oddaljena devet kilometrov od Gorice, daje se v najem, ali tudi proda. Več pove Aneta Spazzapan — Ozeljan štev. 109. 754

Na Trsteniku je na prodaj še stavbenega lesa za približno 400 kron. Več ulica Scussa 6. 757

Proda se radi preselitve oprava za jedilno sobo: veliko zrcalo, kredenca, stolice ter divan. Več: Via Scussa 6. 755

Ivanka Doreghini

TRST. - Ul. Madonnina št. 8.

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik, zreal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

Francesco Slovinsky

železnina

TRST — ulica Torrente 45 — TRST

Izbera železnine za stavbinsko uporabo.

SPECIJALITETA:

Iedenice lastnega izdelka, štedilna ognjišča in železnepeči.

DROGERIJA Josip Zigon

ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, šopicev, pokosti varfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode, seska za parkete, na mrzlo pripravljene priprave tamarinde, malinovec itd. itd.

Podpisani javlja interesovanim osebam, da je s 1. julijem prevzel ravnateljstvo „Prima autorizzata agenzia di mediazione Gambrinus“ (Prvo avtorizovano agencijo za posredovanje „Gambrinus“)

ki se bavi edino le s pivarnami in zalogi piva, kakor so: PRODAJA PIVA v sodčkah in steklenicah, KUPOVANJE in PRODAVANJE hotelov, restavracij, pivotočev in vsaki drugi posel, ki se tiče omenjenih strok, tudi za spodnjo in zgornjo okolico. — Gotov podpore od strani interesovanih oseb se beležim

Mario Jesurum, Prva avtorizovana agencija „Gambrinus“ TRST — ulica Farneto štev. 10, II. nadstropje od 9. zjutraj do 12. opol. in od 3. pop. do 7. ure zvečer.

Authorised School of Languages

uč. moderne živeč. jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačna pojasnila daja avtorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadstr.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst CORSO štev. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Si usojamo obvestiti naše cenjene odjemalce, da smo prijateljsko sporazumljeni z našim sadašnjim zastopnikom gospodom Karol Volpich-om poverili

Glavno zastopstvo

Plzenske pive „Urquell“

za TRST, ISTRO, DALMACIJO in LEVANTE

gospodu

Antonio Dejak, junior

TRST, Via degli Artisti št. 9 in 10, Telef. 505

kateri bo od sedaj naprej sprejemal oziroma točno izvršil vse naročbe za pivo v sodčkah kakor tudi v steklenicah.

Meščanska pivovarna v Plznu

ustanovljena leta 1842.

P. T.

Naznanja se častitim odjemalcem in P. T. občinstvu, da zaloga obleke ulica Arcata štev. 1 odpre

Novo tržaško krojačnico

(Nuova Sartoria Triestina)

za izvršitev naročene obleke po meri v ulici Torrente št. 40, I. nadstropje, pod ravnateljstvom občeznanega krojaškega mojstra gos. O. MARCOLINI. — Toliko zaloga, kakor tudi krojačnica bodo preskrbljene v veliki meri z domačimi in inozemskimi izdelki. — Zaloga ima pripravljenih na izbero veliko število oblek, toliko za možke, kolikor za otroke, po najnižjih in konkurenčnih cenah.

VIKTOR PISKUR.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim porečtvom.

Piazza Caserma štev. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 956.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad sapri.

Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Posodne hranilnični račun št. 664.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo zalogo dalmatinskega vina

nahajajočo se

v ulici Torre bianca št. 45

in gostilne

ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71

v katerih toči dalmatinska vina najboljše vrste

Ante Dvornik

trgovec z vinom.

FILIP IVANIŠEVIĆ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Torre bianca 11 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratell dalmati.“ ulica Zudecche št. 8. v katerih toči svoja vina I. vrste.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gosposka ulica št. 7., II. nadstr. v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako: Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2% Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbo po 1/2% na varščino ali zastavo in na menice po 6% Glavni deleži koncem leta 5 1/2%.

Stanje 31. dec. 1904 (v kronah): Glavov 1781 z deleži K = 113382. — Hranilne vloge 1.554.089.13. — Posojila 1.570.810.39. Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega. Telefon štev. 79.

Alla città di Trieste ulica Torrente TRST

prodajalnica izgotovljenih oblek z lastno krojačnico.

Priporoča se cenjenim odjemalcem radi konkurenčnih cen in radi točno izvršenega dela izkušnega krojača.

Tovarna cementnih plošč ARISTIDE GUALCO

TRST, ulica S. Servolo 2.

Velika zaloga dobro vležanih cementnih plošč vseh velikosti vrst in barv.

Tovarna in zaloga cementnih cevij. Blago trpežno. — Brezkonkurenčne cene.

Na željo se stavijo v delo plošče solidno in po cen od izurjenih lastnih delavcev.

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen)

In vležane (Lager)

pive

v sodčkah in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reinlinghaus

Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti štev. 10.

Nova prodajalnica klobukov David Osmo

v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene.

Najfinejše

namizno in jedilno olje

se vdobi pri

narodni zalogi olja

Trg Barriera štev. 3. Ivan Millonig, lastnik